

Bronzealderen

År 1700 f.v.t. – 500 f.v.t

Navn:

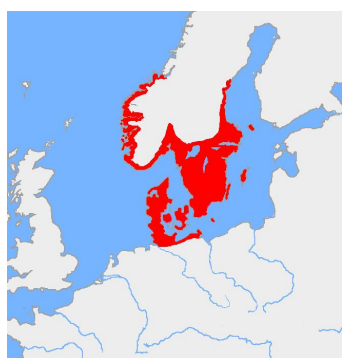
Klasse:

Bronzealderen

Bronzealderen er tiden lige efter bondestenalderen. Den varede fra 1700 f.v.t. til 500 f.v.t og hedder "Bronzealderen" på grund af det nye metal – bronze. Da bronze nåede til Norden, kom der store ændringer i menneskenes liv og derfor blev det begyndelsen på en helt ny tid.

De materialer man skal bruge til at lave bronze findes ikke i naturen i Danmark. Det gjorde det i Sydeuropa, og man begyndte at bytte flint, skind og **rav** til **kobber** og **tin**, som bruges til at lave bronze.

I starten brugte man ikke bronze fordi det var nemt og bedre end flint. Derimod blev det brugt til at vise sin rigdom med, for det var kun de rige mennesker, der havde råd til bronzen. Bronzen blev i starten kun brugt til smykker og **hellige** genstande. Senere blev det også brugt til våben.

I bronzealderen var Danmark ikke et land, som det er i dag. Menneskene levede i **stammer**, som boede i forskellige regioner. Stammernes **kultur** var meget ens i Sydnorge, Sydsverige, Nordtyskland og Danmark, så man taler om en nordisk bronzealderkultur.

Landskabet så lidt anderledes ud, end det gør i dag. Dengang var der varmere og der var flere moser, søer og vandløb. Der var stadig store tætte skove som i stenalderen, og rundt om gårdene var der marker og **græsningsarealer**.

1

Find de **blå ord** i teksten. Skriv forklaringen på ordene i skemaet.

	Blå ord	Forklaring
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		

2

Hvad er det? Hvad tror du den blev brugt til i bronzealderen?

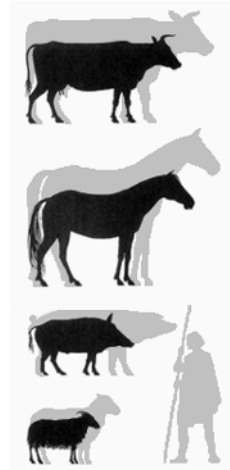
Hverdag og arbejde

I bronzealderen var gårdene selvforsynende. Det vil sige, at de selv dyrkede og lavede al den mad, som de levede af. Dengang tog man jo ikke bare i supermarkedet og handlede ind. Derfor var der mange arbejdsopgaver på sådan en gård og de ændrede sig med årstiderne.

På gårdene havde man køer, grise, heste, får og geder, som alle skulle passes. Dyrene var mindre end de dyr vi har i dag. Køerne skulle malkes og svinene skulle slagtes. Herudover skulle der samles brænde i skoven og de skulle lave mad.

Man gik stadig på jagt og fiskede, men ikke i lige så høj grad som tidligere, da man nu havde husdyr og marker.

Alle redskaber og ting, som skulle bruges på gården lavede de selv af enten flint, knogle eller træ. Nogle ting blev lavet i det fine bronze.

3

I bronzealderen lærte man at lave uld til stof og de kunne derfor sy tøj af andet end skind. Tegn et sæt tøj som det ser ud nu og sammenlign det med et sæt tøj fra bronzealderen. Forstil dig hvilke materialer de brugte til tøj og fx smykker.

Et sæt tøj i 2014-eren

Et sæt tøj i bronzealderen

4

Her er et billede, som viser hvordan det måske så ud i bronzealderen. Forstil dig at du bor i bronzealderen. Beskriv din hverdag. Er du måske en mand der pløjer mark eller kvinde, der malker eller noget helt andet? Hvad oplever du?

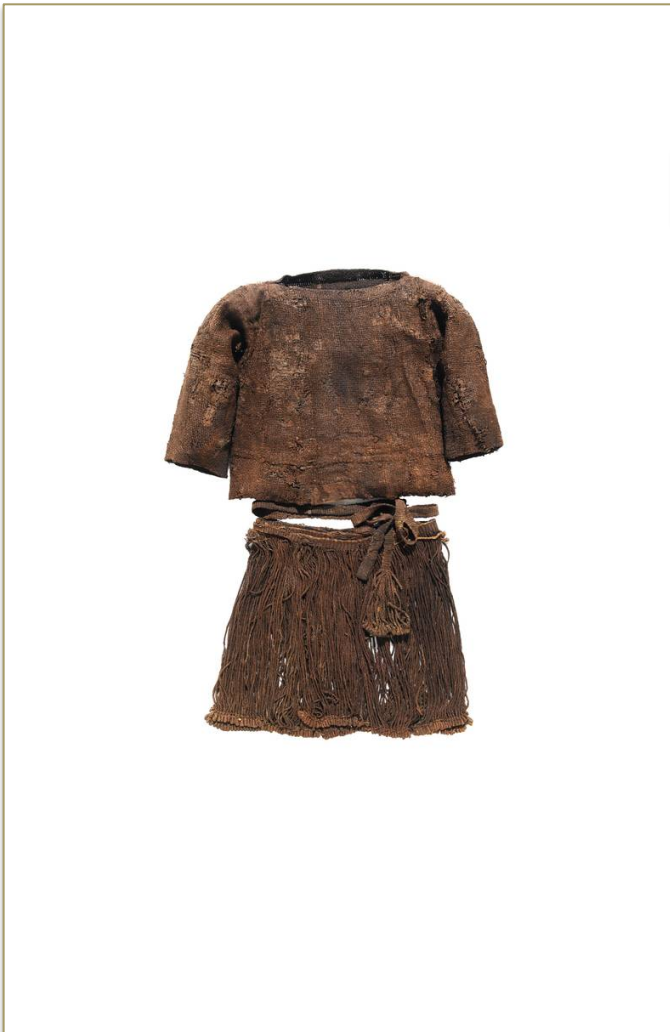
Egtvedpigen

I 1912 fandt man en grav, som viste sig at blive meget vigtig. I graven fandt man en egetræskiste, hvori der lå resterne af en pige fra bronzealderen. Tilbage af selve pigen er kun kort lyst hår, tænder, hjerne, negle og lidt hud. Man kan se på hendes tænder, at hun var 16-18 år, da hun døde. Det vigtigste i graven er pigens tøj, som er i meget fin stand. Hun havde en kort trøje på og et knælangt skørt lavet af snore. På maven havde hun en bælteplade af bronze. Hun havde også en kam af horn med sig, en ring i det ene øre og et bronzearmbånd på hver arm. I graven fandt man også rester af et 5-6 årigt barn, som var blevet brændt.

5

Her er pigens tøj. Læs teksten grundigt og tegn resten af pigen.

6

Hvorfor tror du at Egtvedpigen er et vigtigt fund?

Find ordene i kassen. De findes vandret og lodret.

J	H	G	K	O	B	B	E	R	S
Å	U	I	Ø	J	R	R	G	I	K
B	S	S	E	A	O	Æ	A	G	U
Æ	D	W	R	G	N	N	D	D	L
N	Y	Å	C	T	Z	D	E	O	T
B	R	O	N	Z	E	E	R	M	U
Å	L	Y	S	T	A	M	M	E	R
M	A	S	K	U	L	D	Z	S	N
X	O	G	Å	R	D	Å	R	K	O
S	M	Y	K	K	E	R	N	O	R
V	O	J	E	R	R	A	V	V	D
I	S	L	U	R	E	S	O	E	E
N	E	M	I	G	N	L	T	I	N

Bronze	Norden	Mose	Tin	Kobber	Bronzealderen	Lur
Rav	Rigdom	Stammer	Uld	køer	Smykker	Brænde
Skove	Kultur	Husdyr	Svin	Gård	Jagt	

Solen som gud

I Bronzealderen var solen den vigtigste gud. Solens gang over himlen var så vigtig at meget kunst fra bronzealderen viser scener af det. Man mente, at solen blev trukket hen over himlen af en hest om dagen. Om natten kom solen gennem underverdenen på et skib, og om morgenen hjalp en fisk den med at stå op.

8 Tegn solens vej gennem nat og dag

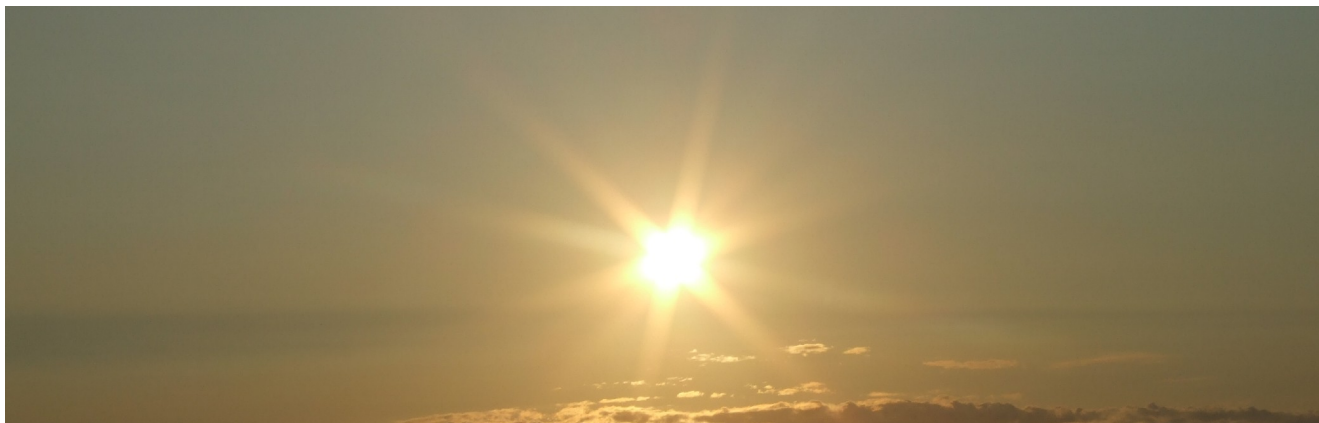
Morgen	Dag	Nat
--------	-----	-----

Deres tro har temmelig sikkert været forbundet med at sikre markerne og dyrene, og mange ritualer bestod af at ofre smykker, våben og redskaber til guderne i hellige moser.

9 Hvorfor tror du solen var den vigtigste gud i bronzealderen?

Solvognen. Fundet i Nordvestsjælland i 1902.

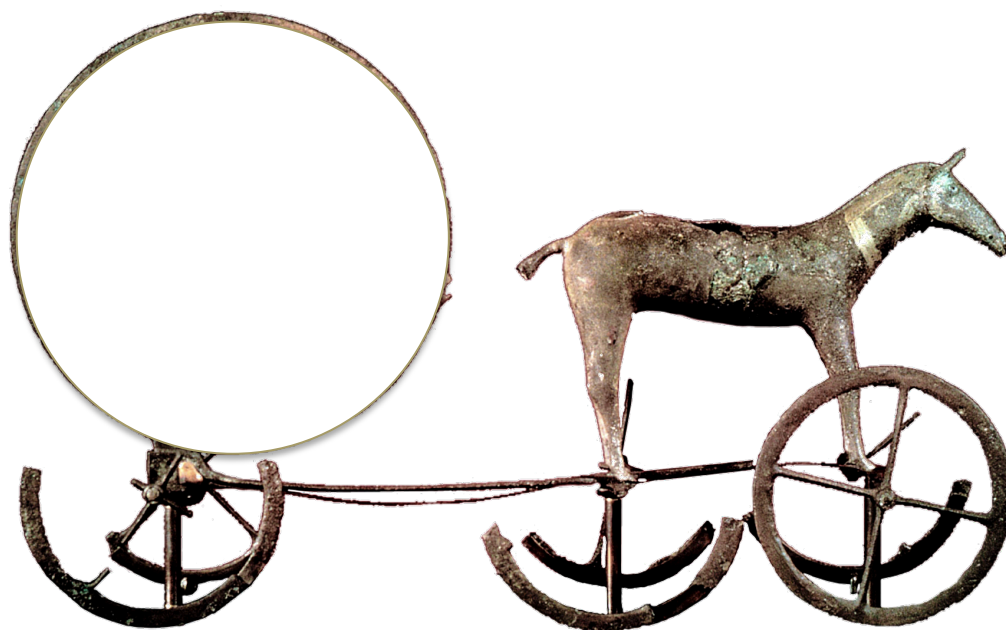

10

Hvilken betydning har solen for os i dag?

11

Man har gennem alle tider forsøgt at tegne sine guder. Solen var det vigtigste for menneskene i bronzealderen og derfor deres gud. Hvad er det vigtigste i dit liv? Tegn det på vognen.

Mad og drikke

Det meste af maden i bronzealderen kom fra landbruget. Der blev også samlet bær og planter i skoven og mændene gik stadig på jagt. Om foråret og sommeren var der meget mad, så de gemte nogle ting til efteråret og vinteren, hvor der ikke var så meget mad. Fra dyrene havde de mælk, ost og kød, og fra markerne havde de korn, ærter og hirse.

Maden blev tilberedt på et ildsted inde i huset. De kunne koge grød og suppe og stege kød på sten.

Hvis maden skulle holde sig hele vinteren, måtte de konservere den, så det ikke rådne. Mælk kunne konserveres ved at lave det til ost, kød blev tørret og røget. Kornet blev ristet og tørret. Frugter, bær og planter blev også tørret.

12

Grød var meget populært at spise i bronzealderen. Hvorfor tror du mon det var sådan?

13

De døde fik også mad med sig i graven. Hvorfor mon det?

14

Hvad spiste du i går. Skriv det ned i skemaet. Sammenlign med det, du tror de spiste i bronzealderen. Er der noget fælles? Sæt en streg under alt det mad, du tror de ikke kendte i bronzealderen.

Det spise jeg i går	Fælles for nu og dengang	Det spiste de i bronzealderen
Morgenmad:		Morgenmad:
Middagsmad:		Middagsmad:
Aftensmad:		Aftensmad:

Svar på spørgsmålene i felterne.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

- 1) Man laver bronze af tin og ...?
- 2) Størknet harpiks
- 3) Vigtigste gud i bronzealderen.
- 4) Ting man bruger til jagt og kamp
- 5) Materiale, som har navngivet denne periode.
- 6) Der, hvor Egtvedpigen blev fundet.
- 7) Menneskene levede ikke i ét land, men levede i ...?
- 8) Det, de lærte at lave stof af.
- 9) Mad, man ofte spiste.
- 10) Heri kastede man offergaver til guderne.
- 11) Langt instrument som er lavet af bronze.